

NOORTEVALDKONNA KVALITEEDINÕUKOJA KOOSOLEKU PROTOKOLL

19.11.2025 nr 11-2/25/58

Koosoleku toimumise aeg: 30.10.2025 nr 2
Algus kell 14.00, lõpp kell 16.30

Juhatas: Airi Park

Protokollis: Tormi Kotkas

Kutsutud: noortevaldkonna kvaliteedinõukoja liikmed ning HTMi teemakohased kolleegid

PÄEVAKORD

1. Koolitusprogrammis “Kvaliteetsed noortevaldkonna teenused” raames standarditeni jõudmise protsess ja edasised sammud
2. Huvikooli kvaliteedi hindamismudeli hetkeseis ja järgmised sammud; huvihariduse ja noorsootöö kvaliteedikriteeriumid noortevaldkonna seaduses

1. KUULATI

A. Park andis meeldetuletavalt ülevaate, miks kvaliteedinõukogu on kokku kutsutud, milline noortevaldkonna andme- ja analüüsisüsteem, uuringutest tulenev sisend kvaliteedi taseme ja ka kvaliteedijuhtimise kohta. Ühtlasi selgitas A. Park valdkonna kvaliteedisüsteemi kujundamist ning selle seoseid Euroopa Sotsiaalfondi rahastusel tehtavate tegevustega kvaliteedisüsteemi arendamiseks. Kolmanda sissejuhatava punktina tutvustas A. Park põgusalt uue noortevaldkonna seaduse väljatöötamiskavatsuses (VTKs) kajastatavaid muudatusi.

KÜSIMUS 1: Mis etapis ollakse ja mis laiem ajaraam on? Millal saab valdkond VTK-d lugeda?

VASTUS: Plaanis saada VTK majast välja 2026. aasta esimeses kvartalis. Tõenäoliselt jääb uue riigikogu koosseisu jaoks menetlemiseks, mis kindlasti on riske tõstev.

ETTEPANEK: Protsesside planeerimisel arvestada tagasisidestamiseks kuu ajalise tagasiside andmise võimalusega.

KÜSIMUS 2: Kas on plaanis huvitegevuse andmete kogumine registris?

VASTUS: Osaliselt kindlasti, aga täpne andmekoosseis on selgumisel.

KÜSIMUS 3: Kesk-, kutse- ja põhihariduse seaduste loomise kontekstis, kas on teadlik kokkupuude järelevalve ja kvaliteedikriteeriumite osas üldharidusega?

VASTUS: Jah, kuid saab veel paremini.

KÜSIMUS 4: Mis kriteeriumite alusel andmeid noorsootöö kohta sisestatakse? Valdkondlikke töötajaid võib olla mitmes asutuses. Kuidas võrrelda ja vähendada käsitöö vajadust? Kas mõtestatakse ka erinevate osapoolte kasutajavajadustest lähtuvalt EHIST?

VASTUS: EHIS on pidevas arendamises ja luuakse lihtsamaid seostamise võimalusi. Kasutajad on kaasatud arendustesse.

ETTEPANEK: Unistades luua uus seadus, et ka EHISe arendusvajadused oleksid ette sisse kirjutatud.

OTSUSTATI: VTK tagasisidestamiseks vähemalt 1 kuu ja võimalusel kooskõlastada VTKde majast välja saatmine HTM-i erinevate osakondade vahel.

2. KUULATI

I. Rannala andis ülevaate Tallinna Ülikoolis läbi viidavast kvaliteedikoolitusest kohalikele omavalitsustele. Oluline on rõhutada, et KOV tasandi töötajal tekib teadmine oma rollist kvaliteedijuhtimise süsteemis ja kvaliteedi kujundamisel. L. Metsamart täiendas, et oluline on ka mõõtmise ja hindamise osa, mida koolitusel õpitakse. Koolituse pilootetapist on esile tulnud nii positiivseid kui ka negatiivseid aspekte.

KÜSIMUS 1: Kas ja kuidas on seotud tasemeõpe ja kvaliteedikoolitus?

VASTUS: Koolitusprogrammi saab arvestada magistriõppes ühe õppeainena.

A. Park tutvustas koolitusejärgseid samme.

KÜSIMUS 2: Kuidas lahenevad autoriõigused tehtud standarditele?

VAJADUS: Autoriõiguste osas tuleb vastus leida.

ARUTELU:

Olemas on Teenusedisaini standard 2.0, Leitav siit: [Teenuse standard 2.0.pdf](#). Seaduse loomise kontekstis võiks teenuseid kujundades seda arvestada.

KÜSIMUS 4: Kas KOV-il tekib vajadus mingeid nõudeid eraldi kehtestada, arvestades, et kehtib reegel 1 sisse 1 välja?

VASTUS: Üks nõue sisse, üks nõue välja reegel kehtib tõesti, kuid see on haldusala keskne. See tähendab, et ei pea olema noortevaldkonna seadustega seotud mõne nõude kadumine ja uue nõude seadmine. Noortevaldkonna seaduse puhul pole midagi välja võtta, sest olemasolevaid nõudeid on vähe. Siiski on mõned kohad tuvastatud, mis võimaldavad bürokraatiat vähendada. Näiteks huvikoolide regulatsioonide puhul on ettepanek asendada hoolekogu ja õppenõukogu omamine funktsiooni täitmise kirjeldamisega, nt õppekorralduseeskirjades või põhikirjas.

ETTEPANEK: Koostada seaduse juurde juhend koos abistavate näidetega.

ETTEPANEK: Seoses veebipõhine koolituse loomisega, siis selle läbinuna saad teiste loodud standardeid kasutada. Lisaks panna kohustuseks teenusepakkujate tugiprogrammis osalemine, et hankes osaleda.

KÜSIMUS 5: Mis kasu on koolitusprogrammis osalemisest KOVile? Paljude tegevuste osas sihistame oma tegevusi justkui motiveeritud KOVidele, aga kuidas jõuda mittemotiveerituteni?

VASTUS: Koolitust, ehk teadmist kvaliteedijuhtimisest annab üle kanda teistesse valdkondadesse. Mittemmitiveeritud KOVide kaasamiseks tuleb rohkem kommunikeerida ja kirjeldada, miks seda protsessi noortevaldkonnas on vaja, et noortevaldkond on oma arengus maha jäänud ja vajab riigipoolset tuge sh seaduste tasandil toetamist.

ETTEPANEK: Arvestada Minuomavalitsus.ee välja kuvatavat infot.

ETTEPANEK: Kasutada teenusedisaini kõneisikuid, ehk neid, kes on läbinud koolitusprogrammi.

TÄHELEPANEK: Eelmise ESF perioodi KOV koostöörühmade negatiivne kuvand hirmutab KOVe osalema selles programmis.

OTSUSTATI: Rakendatakse teenusedisaini juhust senisest enam. Pööratakse rohkem tähelepanu kommunikatsioonile läbi potentsiaalse kasu.

3. KUULATI

T. Kotkas andis ülevaate huvikooli hindamiskriteeriumide hetkeseisust ja siiani jõudmise protsessist.

KÜSIMUS1: Vaadates kõrvuti hariduse kvaliteedikriteeriume, siis kas ei võiks kriteeriumeid ühtlustada, et algus on sama, aga lõpp läheb vastavalt vajadusele teiseks. Seotud eelkõige 1. kriteeriumiga - õppimine ja juhtimine.

VASTUS: Need huvikoolide kriteeriumid on väga sarnased hariduse kriteeriumide esimesele versioonile. Arvestades, et hariduse kriteeriumid on vahepeal muutunud, peaks huvikoolide hindamiskriteeriumide osas neile uuesti peale vaatama. Suurimad muudatused on seotud hariduses väikekoolidega ja neile mudeli lihtsustamisega, nt on 4. ja 5. kriteerium kokku tõstetud.

ARUTELU:

Üldhariduses saab olulisi andmeid rahulolu-uuringust ning sellele saab tugineda hindamise läbiviimisel. Oluline on kasutada hindamismudelit, mis on teaduslikult välja töötatud.

Noortevaldkonna rahulolu-uuringu meetodika on välja töötamisel.

Huvihariduse katusorganisatsioonide sisend kajastub käesolevates huvikoolide hindamiskriteeriumites, sh teadmine, kus me oleme tasemega praegu jakuhu tahame jõuda.

Loodavasse valdkonna seadusesse peab sisse kirjutama huvitegevuse. Huvitegevuse osa peab läbi mõtlema ka hindamiskriteeriumide osas, et see kaotsi ei läheks, muidu oleme järgmised 10-15 aastat jälle samas kohas.

T. Kotkas: Kriteeriumeid välja töötades tekkis küsimus, kas need kehtivad ka huvitegevusele. Kuna need kriteeriumid on asutusele, siis seal asutuses toimuvale tegevusele peavad need kriteeriumidele vastama.

KÜSIMUS 2: Kas põhimõtted ja kriteeriumid on kooskõlas?

VASTUS: Sõnastust peaks täpsustama punktis seitse, kuid vastuolusid ei ole. Seadusesse kirjutada selged lähtekohad ning täpsemalt riiklikku standardisse.

ETTEPANEK: Koolikultuuri ja kaasatuse väärtustamine hetkel puudu. Huvikooli tegevus toetab noorte mitmekesisuse ja sotsiaalse kaasatuse väärtustamist ning tagab võrdse ligipääsu ja osalemisvõimalused kõigile noortele. Kuidas jõuab mitmekesisuse printsiip põhimõttesse.

KÜSIMUS 3: Mida lapsevanem näeb sellistest kriteeriumitest?

VASTUS: Sellega võib nõus olla, et sooviks läbivat ühtlast kvaliteeti, aga regionaalsed võimalused on sellised, et need soovid ei tohiks ära lõigata võimalust teenust pakkuda, kui neile kriteeriumitele ei vasta.

ARUTELU:

Ka huvikoolide hindamiskriteeriumites võib olla vajadus väikekoolide diferentseerimiseks.

Mudeli sees peab tungivalt säilima oma nägu ja kohalikele vajadustele vastamine. Seepärast ei mindud hariduses ka jäikade standardiseeritud mõõdikute seadmise teed.

KÜSIMUS 4: Kas me oleme osanud kusagile sisse kirjutada MFÕ ja FÕ lõimingu ja üksteise toetamise, sh kvaliteedikriteeriumites? Vaadata ka seda ühe kvaliteedimõõtmena, kas lõiming on väärtustatud süsteemselt

VASTUS: Meil on kriteeriumites justkui kaks valdkonda: õppimine ja kultuuri kujundamine. Huvikooli seaduses on rohkem tehnilised punktid välja toodud ja neid on lihtne täita ja mõõta. Oleme liikumas rohkem väärtuspõhiste kriteeriumite poole, seega nt lisaks õppekavade esitamisele on oluline, et need oleks kaasavalt kujundatud. Väärtuspõhised suuniseid ja nõudeid on raskem seadusesse või määrusesse kirja pannes mõõta.

ARUTELU:

Riiklikusse standardisse tuleb kirja panna kvaliteedipõhimõtted ning põhimõte, et neid seiratakse, tuleb kirja panna seadusesse.

Peab teadvustama riske, et nt väikekoole üle ei reguleeriks. Peab tekkima arusaam, mida on tarvis kvaliteedihindamise süsteemis reguleerida ja mis jääb ka omavalitsusele vabaks seada.

Paika peab saama, kuhu ja kuna riik sekkub. Täiskasvanute koolituses on ühed teemad ühe lati järgi ja teised teise lati järgi.

Turg ka selekteerib, et kui keegi maksab, siis mingi kvaliteet peaks seal olema. Aga tõesti tasub teha erisusi kooli suurusest lähtuvalt.

ETTEPANEK: Seada üldine raam seaduste abil, andes volitusnormi kvaliteedimääruse loomiseks, kus on kirjas täpsemad kriteeriumid, küsitluse läbiviimise vajadus jms.

T. Kotkas: vaatame üle uued üldhariduse kriteeriumid, et loodavad süsteemid ühilduksid omavahel.

LISA – e-kirjade teel saadetud mõtted

Kiri 1

Täiendavad aspektid, mida võiks kaaluda kvaliteedikriteeriumidesse lisamisel:

- Innovatsioon ja kaasaegsus – digilahenduste ja meetodikate kasutamine.
- Seos kogukonnaga – kogukondlik mõõde ja koostöö.
- Seos kultuuriruumiga – professionaalne kultuuriline kontekst.
- Haridustasemete sidusus – üldharidus, kutseharidus, kõrgharidus.
- Formaalse ja mitteformaalse õppe lõimimine.

Mõtted kriteeriumide sisulisuse kohta:

- Punkt „arengule suunatud“ ei kata piisavalt eelmainitud teemasid.
- Soov, et kriteeriume täiendaks seletuskiri, mis avaks sisulisi tähendusi ja eesmärgi.

Kriitiline tähelepanek:

- Oht, et huvihariduse pakkujad hindavad end üle, kuigi sisuline kvaliteet võib puududa.

Soovituslik suund:

- Kriteeriumid peaksid suunama väärtuskesksemale ja arengule orienteeritud lähenemisele.
- Kvaliteet peaks avama uusi võimalusi, toetama lõimumist ja innovatsiooni.

Võrdlus teiste valdkondadega:

- Kultuuriasutused ja üldharidus tegelevad aktiivselt kogukondliku mõõtmega, erivajadustega, lõimumise, digipädevuste ja AI rakendamisega.
- Noortevaldkonnas võiks samuti neid teemasid rohkem käsitleda.

Kiri 2

Seaduses võiks kehtestada üldise nõude enesehindamise läbiviimiseks kindla ajaperioodi jooksul (nt iga 3 aasta järel), ilma et praegu määrataks täpseid kvaliteeditasemeid.

Peamised ettepanekud:

- Seadusesse kirjutada ainult enesehindamise kohustus.
- Kvaliteeditasemed kujuneksid praktika kaudu järk-järgult.
- Toetusmeetmed võiksid aidata kujundada baastaset, kus üheks tingimuseks oleks enesehindamise läbiviimine.
- Huvihariduse liidud ja teised osapooled saaksid toetuste jagamisel kehtestada oma nõudeid, lähtudes enesehindamise olemasolust.

Tehniline soovitus:

- EHISesse võiks lisada märke enesehindamise kohta – kas ja millal kool on kvaliteedihindamise läbi teinud.

(allkirjastatud digitaalselt)
juhataja

(allkirjastatud digitaalselt)
protokollija